

Retrats naturals

Ferran Torrent
torna a les trames
de la València bruta
ORIOI DURAN

**INDIVIDUS COM
NOSALTRES**
Ferran Torrent

Editorial: Columna
Barcelona, 2017
Pàgines: 368
Preu: 22,50 euros

Tot just acabada d'escriure a Sedavi (l'Horta) el 30 d'octubre de l'any passat, abans de Sant Joan *Individus com nosaltres* ja era les llibreries tornant a demostrar la productivitat de l'autor valencià més conegut i rendible probablement de la literatura catalana contemporània. Són dades que cal retenir per disculpar una mica oracions com "em vaig traure una cervesa de la nevera que me la vaig dur [sic] al despatx" (pàgina 300) a l'hora de recomanar aquesta segona novel·la, després d'*Un dinar un dia qualsevol*, del 2015, de la segona trilogia que Ferran Torrent contextualitza en la corrupció de la desesperada drete rànica de la ciutat de València.

La diferència entre aquesta i la primera trilogia (*Societat limitada*, 2002; *Espècies protegides*, 2004, i *Judici final*, 2006), rau essencialment en el fet que l'interès temàtic passa de l'escenografia als personatges. No és estrany, doncs, que n'hi trobem d'altres novel·les torrentines.

Retratista de València

Amb 25 obres narratives a l'esquena, sense comptar guions ni obres de teatre, la manera com Ferran Torrent tractava la realitat era tan referencial que gairebé semblava un retratista de València, on inseria una història de ficció a partir d'uns personatges i d'una trama de gènere detectivesc, d'investigació o de novel·la negra.

La primera trilogia hi escau del tot, en aquesta estratègia de mostrar la realitat a partir de la seva correspondència escènica –estrictament valenciana o no– al costat d'altres obres com el conte *El cas de la dona de fibra* (1983) i les novel·les *La gola de llop*, (amb Josep Lluís Seguí, 1983), *No empreneu el comissari* (1997), *Penja els guants Butxana* (1985), *Un negre amb un saxo* (1987), *Cavall i rei* (que podria ser l'anunciada com *Valenciana de gas*, 1989), *Lany de l'embotit* (1992), *Semental, estimat Butxana* (amb Xavier Moret, 1997) i *Cambres d'acer inoxidable* (2000).

Són obres on Torrent desenvolupa la intriga en un paisatge que es podia reconèixer com a real i on els personatges estan construïts amb els trets de la tradició literària: l'investigador (detectiu o periodista), el criminal (dels baixos fons o de l'alta societat), la víctima (individual o col·lectiva).

Ara bé, Ferran Torrent també té unes altres obres on els personatges i la trama no segueixen tant els estereotips, perquè pretenen mostrar com a real la història que presenten; és a dir, que s'emparenten amb el gènere memorialístic, testimonial o biogràfic. Hi inclouria les obres següents: *Tocant València* (1995), *Gràcies per la propina* (el premi Sant Jordi de l'any 1994 anunciat anticipadament pel seu amic Quim Monzó, 1995), *La mirada del tafur* (potser la més dubtosa de la llista, 1997), *L'illa de l'holandès* (1988) i *Living l'Havana* (1999).

Amarats de ficció

Cal fer notar que, cronològicament, aquest grup d'obres va publicar-se després d'un trencament editorial amb força rebombori, amb la Quaderns Crema liderada i fundada pel malaguanyat Jaume Vallcorba Plana. Ho esmento perquè em sembla significatiu d'un canvi de perspectiva literària que demostra una voluntat d'autor més enllà de la d'un escriptor de gènere, igualment com els advertiments inicials que trobem en una obra de cada grup, i que resulten significativament esclaridors de tots els microcosmos aparentment realistes on es mou l'autor: "Encara que semblen reals, els personatges d'aquesta novel·la són de ficció", escriu a *Societat limitada*, i "Els personatges d'aquesta novel·la són imaginaris, fins i tot els reals",

deixa escrit a *Gràcies per la propina*.

A *Individus com nosaltres*, hi ha la mateixa escenografia valenciana. La història es desenvolupa durant els dies anteriors a les eleccions que haurien de dur al poder un conglomerat de forces de centre esquerra després dels anys i panys del govern espoliador de la drete espanyolista. Tot i això, el tractament no és com el de la primera trilogia citada. Hi ha algun cas més de corrupció per esclatar i uns quants enregistraments de pràctiques sexuals comprometedores, que anuncien el moviment del capital corrupte per prendre posicions davant dels canvis i la caixa buida que es preveuen, però tampoc no és una trama que es presenti d'una manera prou consistent per semblar la fabulació d'un reportatge periodístic. És simptomàtic que el reportatge del periodista-personatge-protagonista-narrador que el relat fa veure que busca passi a un segon terme. Ni som al davant de la novel·la d'una trilogia com l'altra ni de cap història-testimoni.

La diferència que deia rau en el fet que "Alguns personatges són reals, [i] la resta ho semblen", com adverteix l'autor traslladant-los una aparença de realitat que se'ns fa simpàtica, perquè, per corregir situacions d'injustícia estratificada, transgredixen les convencions i retraten individus com nosaltres. *